

REZUMAT

Se consideră din ce în ce mai mult că practicile agricole din Europa trebuie să se schimbe pentru a rămâne atât profitabile, cât și durabile. Este ceva ce se observă și în numeroasele inițiative de politică la nivel european din ultima decadă, care, direct sau indirect, promovează actualele practici agricole benefice. Mai recent, Pactul verde european detaliază foaia de parcurs în vederea transformării economiei UE într-o economie durabilă, formulând o serie de acțiuni cheie, care vor fi cruciale pentru o mai bună protecție a terenurilor și solului în Europa. O astfel de tranziție pune presiuni mai mari asupra producătorilor agricoli să schimbe modul în care operează și să adopte tehnici și practici noi, nu numai datorită schimbărilor descrise ale politicilor, ci și din cauza propriilor lor temeri ecologice, a standardelor private din domeniu, și a mai bune conștientizări a consumatorilor.

**Formare profesională pentru
responsabilizare**

**Stimulente flexibile pentru culturi de
acoperire adaptate la condițiile locale**

Proiectul SoilCare

Scopul de ansamblu al proiectului SoilCare este să identifice, să evalueze și să promoveze sistemele de cultură pentru îmbunătățirea solului (Soil-Improving Cropping Systems – SICS). SoilCare definește SICS ca fiind combinații specifice de tipuri de culturi, rotații de culturi și tehnici de management menite să stopeze degradarea solului și/sau să-i îmbunătățească calitatea (și deci funcțiile), cu un impact pozitiv asupra profitabilității și durabilității agriculturii. Ca parte a proiectului SoilCare, aceste sisteme de cultură au fost testate în cadrul a 16 site-uri de studiu aflate atât în țări din UE, cât și în țări non-UE. Analiza cadrului politicii la nivel de UE, național și subnațional, și feedbackul colectat de la părțile interesate europene și naționale, ne permit să formulăm un set de recomandări generale de acțiuni pentru a facilita o mai bună adoptare a SICS la nivel european.

Citiți mai multe aici: <https://soilcare-project.eu>

și aici: Rezultat SoilCare 7.2 „Raport privind selectarea de bune politici alternative la nivel de UE și de site de studiu <https://soilcare-project.eu/downloads/public-documents/soilcare-reports-and-deliverables/186-report-13-d7-2-milieu-full-v2/file>

Obstacole în calea managementului durabil al solului

Cunoaștere/informare

Disponibilitatea informațiilor, fragmentarea serviciilor, expertiza/calitatea consilierilor, costurile, continuitatea finanțării pentru serviciile de consiliere

Politici/instituționale

Efectele politicilor adverse, lipsa de coerență/politici contradictorii, slaba monitorizare/adoptare a politicilor de tip dirijist, cadre de politică instabile, lipsa legislației/obiectivelor cu privire la sol

Socioculturale

Nivelul de conștientizare/valoarea solului, presiunea omologilor, cererea de produse obținute în mod durabil, practicile tradiționale

Economice

Costurile tranziției, decalajul dintre schimbarea practicilor și beneficii, cererea pieței, abordările holistice

Cum ar putea politica UE și cea națională/regională facilita acțiuni de promovare a adoptării SICS?

Recomandarea 1: Definirea de ambiții și obiective pe termen lung

Protecția, întreținerea și îmbunătățirea terenurilor și a solului la nivel de UE și state membre se bazează în foarte mare măsură pe politicile sectoriale și de mediu. La nivel de UE, obiectivele specifice pe termen lung pentru diferite probleme care afectează funcțiile solului/constituie amenințări la adresa solului trebuie integrate în noi inițiative de politică, cum ar fi revizuirea continuă a Strategiei tematice pentru protecția solului sau Planul de acțiune pentru poluare zero. În plus, consilierea la nivel de UE privind programele ecologice și recomandările Comisiei pentru statele membre în contextul procesului formal de revizuire și aprobare a noilor Planuri strategice ale Politicii agricole comune (PAC) ar putea contribui la adoptarea SICS pe scară mai largă.

La nivel de țară:

- SICS relevante ar putea fi stimulate prin măsuri luate ca parte a Planurilor strategice ale PAC, și în special prin programele ecologice ale statelor membre.
- Părțile interesate, în special fermierii, ar trebui implicate în dezvoltarea instrumentelor de politică națională și subnațională. Strategia „De la fermă la consumator” cere în mod explicit consolidarea poziției fermierilor în cadrul lanțului de aprovizionare, iar procedurile de elaborare a Planurilor strategice naționale ale PAC solicită un proces de consultare la scară largă.

@SoilCare_eu

Proiectul SoilCare este finanțat de programul Uniunii Europene pentru cercetare și inovare Orizont 2020 conform acordului de grant nr. 677407.

Cum ar putea politica UE și cea națională/regională facilita acțiuni de promovare a adoptării SICS?

Recomandarea 2: O mai mare coerență a politicilor și obiectivelor acestora

Contradicțiile și sinergiile între politici trebuie analizate cu atenție și aliniate, pentru a nu descuraja tranziția la practici agricole durabile. Noua PAC îmbunătățește coerența de ansamblu cu instrumente legislative în materie de mediu. Este posibil însă ca potențialele conflicte cu alte legi sectoriale, cum ar fi cele privind energia și deșeurile, să rămână. Mecanismele de asigurare a coerenței dintre diferite părți ale legislației și politicii UE pot include o evaluare progresistă a viitorului impact care să integreze solul ca fiind un element fundamental. Aceasta înseamnă că toată legislația relevantă ar trebui analizată prin prisma unui set de criterii pentru a se vedea dacă are un efect advers asupra solului, fie direct, fie prin încurajarea unor practici agricole care nu sunt durabile. Un astfel de mecanism ar ține cont de natura transversală a solului ca mediator al unor servicii terestre diverse, asigurându-i un rol mai important în evaluarea politicilor.

La nivel de țară:

- Furnizarea de informații clare, lipsite de ambiguitate, pentru fermieri privind condițiile legale pe care trebuie să le respecte – în special dacă depind de subvenții – și cele pentru a căror respectare pot fi recompensați.
- O comunicare bidirecțională între factorii de decizie, fermieri și serviciile de consiliere neutre ar contribui la crearea unei bucle de feedback constant, la depășirea unora dintre problemele de claritate și la evitarea elaborării de tip dirijist a politicilor.

@SoilCare_eu

Proiectul SoilCare este finanțat de programul Uniunii Europene pentru cercetare și inovare Orizont 2020 conform acordului de grant nr. 677407.

Cum ar putea politica UE și cea națională/regională facilita acțiuni de promovare a adoptării SICS?

Recomandarea 3: Crearea de instrumente economice direcționate

PAC, ca principal instrument financiar care modelează agricultura în Europa, ar trebui să urmărească să fie mai puțin prescriptivă, să evite abordările nediferențiate, și să le asigure fermierilor o direcție generală, clar definită de obiective, care să-i responsabilizeze să abordeze aceste obiective într-un mod care este cel mai bine adaptat la circumstanțele lor. La nivel de UE, noua configurație propusă pentru PAC după 2020 dă statelor membre un grad mai mare de libertate atunci când vine vorba de definirea noilor Planuri strategice ale PAC.

La nivel de țară:

- Stimulentele financiare trebuie să fie mai bine direcționate, avându-se în vedere atât acțiunile specifice, cât și regiunea (sau condițiile ecologice/geografice) pentru a produce schimbarea dorită. Ar trebui acordată prioritate SICS prescrise la nivel regional care pot fi o sursă de producție a hranei profitabilă, și, în același timp, durabilă. Aici, hărțile aplicabilității la nivel regional și de UE, dezvoltate ca parte a proiectului SoilCare pentru grupuri mai largi de SICS, pot constitui o importantă sursă de informare.
- Instrumentele financiare trebuie să faciliteze tranziția la schimbări pe termen lung în cadrul practicilor, nu să finanțeze intervenții izolate. În plus, încrederea în aranjamentele pe termen lung (> 7 ani) încorporate în cadrele de politică este esențială pentru a câștiga încrederea fermierilor influenți.
- Impozitarea produselor și tehnicilor nedurabile la nivel de consumator este un mod de internalizare a costurilor din punctul de vedere al mediului și al societății în general, și ar influența și alegerile consumatorilor, creând o cerere mai mare pentru produse durabile și asigurându-le avantajul de preț. Un premiu de inovație ar putea fi un instrument eficient pentru a conștientiza cu privire la producători și metode de producție durabilă atât în rândul consumatorilor, cât și în cel al fermierilor.
- Se pot crea, încuraja și promova în rândul fermierilor programe de partajare a echipamentului și/sau de achiziție colectivă. Părțile interesate din cadrul sectorului pot fi încurajate să participe la aceste programe pentru a-și promova echipamentul/materialul.

Politici care susțin schimbările pe termen lung

@SoilCare_eu

Proiectul SoilCare este finanțat de programul Uniunii Europene pentru cercetare și inovare Orizont 2020 conform acordului de grant nr. 677407.

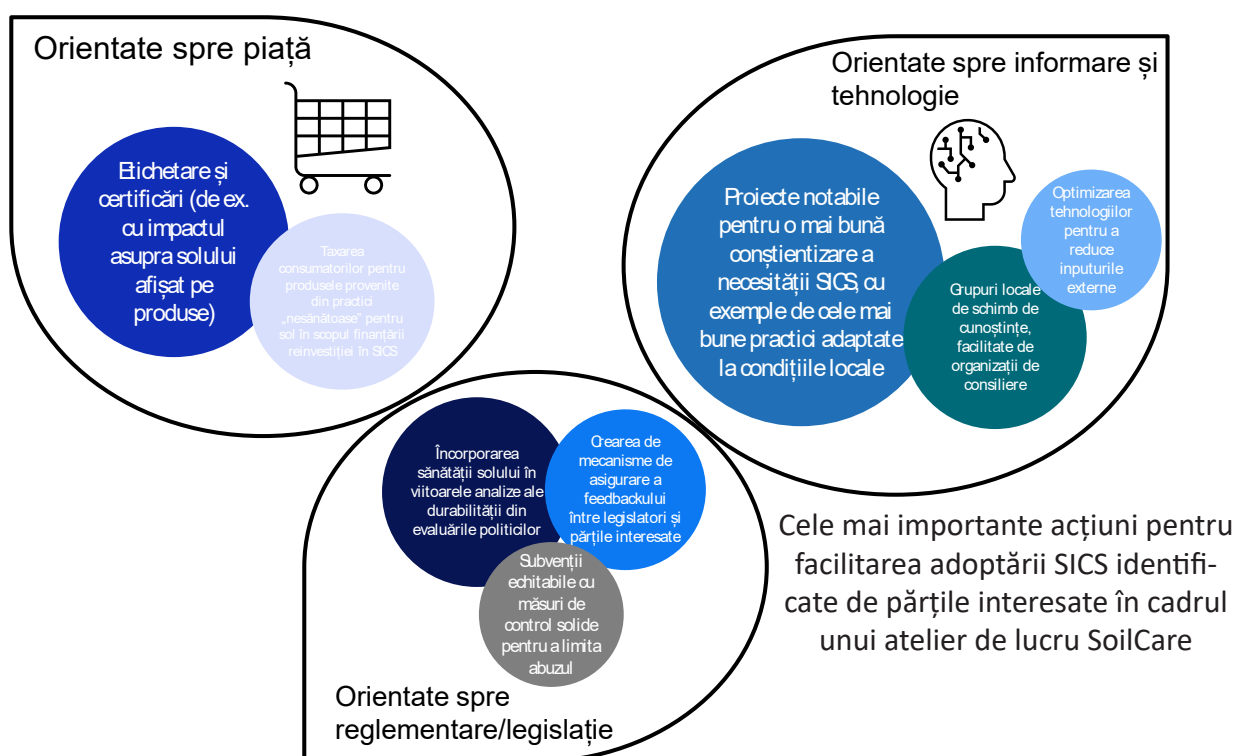
Cum ar putea politica UE și cea națională/regională facilita acțiuni de promovare a adoptării SICS?

Recomandarea 4: Consolidarea monitorizării și aplicării politicilor

Politicile ambițioase, însă flexibile, se pot bucura de succes numai dacă sunt monitorizate și aplicate în mod corespunzător. Cu toate că noua propunere de PAC include un set detaliat de indicatori, aceștia se concentrează în principal pe stabilirea suprafețelor/proporțiilor țintă care ar trebui acoperite de o anumită măsură, nu pe definirea îmbunătățirile ecologice necesare.

La nivel de țară:

- Completarea indicatorilor propuși în cadrul PAC cu indicatori care se concentrează pe performanța ecologică, și care evaluează beneficiile asigurate la nivel de fermă.
- Simplificarea diferitelor sisteme de monitorizare și raportare, create pentru diferite părți ale legislației UE, pentru a spori fiabilitatea și a reduce sarcina administrativă a autorităților publice.
- Inspectorii agricoli sunt elemente importante ale mecanismelor de monitorizare. Formarea lor profesională ar trebui concepută și actualizată în așa fel încât aceștia să fie la curent cu cele mai recente evoluții legislative și științifice.
- Înființarea unor unități sau agenții guvernamentale specializate, concentrate în mod specific pe monitorizarea impactului diferitelor politici asupra sănătății solului ar fi un instrument adițional pentru îmbunătățirea implementării și monitorizării.

@SoilCare_eu

Proiectul SoilCare este finanțat de programul Uniunii Europene pentru cercetare și inovare Orizont 2020 conform acordului de grant nr. 677407.

Cum ar putea politica UE și cea națională/regională facilita acțiuni de promovare a adoptării SICS?

Recomandarea 5: Consolidarea oportunităților de învățare și schimb de informații pentru fermieri

Stimulentele financiare, cum ar fi cele instituite de PAC, pot fi mai puțin eficiente decât alte tipuri de instrumente, de exemplu furnizarea de informații și servicii de consiliere, deoarece nu țin cont de factori cum ar fi opiniile și atitudinile fermierilor. Susținerea serviciilor de consiliere agricolă, de exemplu prin intermediul PAC, trebuie să continue.

La nivel de țară:

- Sănătatea solului trebuie să devină un element important al cursurilor de calificare profesională și de formare continuă a fermierilor. Ar trebui subliniate principiile de bază ale durabilității, cum ar fi echitatea generațională, importanța sănătății solului pentru toate celelalte sisteme ale planetei, și impactul practicilor nedurabile.
- Introducerea cursurilor periodice de formare; unele dintre practicile benefice pentru sol presupun învățarea de către fermieri a tehnicilor, a modului lor de aplicare în diferite condiții și a avantajelor lor, astfel încât aceștia să își schimbe concepțiile greșite despre ele. Părțile interesate sugerează că interacțiunile bine organizate și continue cu fermierii, cum ar fi discuțiile de grup gratuite, se bucură de succes în schimbarea atitudinilor și convingerilor.
- Implicarea fermierilor și organizațiilor de încredere pentru a oferi consiliere și formare. Activitățile de învățare inter-pares și inițiativele pe verticală sunt instrumente importante în transmiterea de cunoștințe fermierilor deoarece aceștia au mare încredere în colegii lor producători. Parteneriatul cu fermieri care doresc să introducă noi tehnici sau cu organizații de încredere va facilita vizarea audiențelor țintă, și transferul de noi informații.
- Colaborarea cu oamenii de știință și cu alți cercetători în vederea promovării inovației și optimizării tehnologiilor pentru a permite agriculturii să devină mai durabilă în general, și rezultatelor cercetării să devină mai accesibile și mai larg diseminate
- Instituirea unei rețele de ferme model pentru a demonstra cum se pot folosi și adapta diferitele SICS în regiune.

Consiliere

@SoilCare_eu

Proiectul SoilCare este finanțat de programul Uniunii Europene pentru cercetare și inovare Orizont 2020 conform acordului de grant nr. 677407.

